

Örmény népmesék a klubesten

Agárdy Gábor Kossuth-díjas színművészre emlékeztek legutóbbi klub rendezvényükön a Fővárosi Örmény Klub résztvevői, a neves örmény származású művész ugyanis épp aznap, 2006. január 19-én hunyt el. *Dr. Issekutz Sarolta*, az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület elnök asszonya felidézte és méltatta a színművész életútját, majd tiszteletére egyperces néma felállással adóztak a jelenlévők. (Agárdy Gáborról szóló írásaink fentebb olvashatók.)

Ezt követően került sor a tervezett programra. *Várady Mária* színművész, *Kátainé Szilvay Ingrid* énekművész, valamint *Csikszentgyörgyi-Ficzus Margit*, a XII. ker. Örmény Önkormányzat elnöke örmény népmesék felolvasásával szórakoztatta a nagyérdeműt. A *Ion Apostol Popescu* (1920-1984), az örmény kultúra elhivatott kutatójának népmese gyűjteményéből felolvasott mesék az élet nagy igazságairól: szépségről, irigységről, küzdelemről, de mindig a jóság győzelméről és az emberség diadaláról szóltak. Ion Apostol Popescu néprajzkutatói munkásságát kiterjesztette egész Erdély területére, s különös figyelmet szentelt az örmény népmeséknek. Munkásságának eredménye az általa gyűjtött „*Erdélyi örmény népmesék*” című kötete.

A Fővárosi Örmény Klub záró programjaként az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület hivatalos küldöttségének örményországi útjáról láthattak érdekes képes beszámolót a klubest résztvevői. A felvételeket *Heim Pál* készítette.

(Frigyesy)

* * *

Szakács Gábor

A radzsasztáni kapcsolat *Aradi Éva india-kutató a hunok történetéről (2. rész)*

A történelemből szóló fejezete általában a Kárpát-medencébe keletről érkezett, Attila király vezette népcsoporttal foglalkozik. A hunok másik, a mai India Radzsasztán elnevezésű vidékére vonult és ott letelepedett csoportját csak a szakirodalomból ismerhetjük. A Demokratia dr. Aradi Éva India-kutató, a Magyarok VI. Világtalálkozóján A magyarság és a Kelet őstörténeti értekezlet elnöke segítségével tekinti át történetüket.

- Milyen forrásokra támaszkodhatunk?

- Miközben a fekete hunokról a Kaukázusba érkezésükig jóformán semmit nem tudunk, addig a fehér hunokról jóval több írásbeli forrás áll rendelkezésre. Ennek egyszerű magyarázata, hogy a fehér hunok két, írásbeliséggel rendelkező népet hódítottak meg - a perzsákat és az indusokat -, és persze mellettük ott voltak a kínaiak buddhista szerzetesei, akik állandóan Indiába jártak feljegyzéseket készíteni. Az indusoknál elsősorban a szanszkrit forrásokat vehetjük figyelembe, de ott vannak *Firdauszi* perzsa történetíró, valamint egy írni-olvasni tudó *Kozmosz Indikopleusztész* nevű görög hajós beszámoló. Bár *Alberuni* arab történetíró csak néhány száz évvel később járt ezen a vidéken, akkor még létezett Kasmírban a hun királyság, ahol az ott élőkkel kapcsolatot tudott teremteni. Amikor India visszanyerte függetlenségét, hús évre rá kezdődtek el a nagyobb ásatások és a történészek kutatásai. Egyikük itt is volt a Magyarok VI. Világtalálkozóján, *Dr. Shashi*, az Indira Gandhi Egyetem történészprofesszora, akinek alapműve a Királyi pástorok. Harminc éve írta, és személyesen ismeri azokat a törzseket, akik mind a mai napig a fehér hunok leszármazottainak vallják magukat. Ők a *rádzsputok* és a *gurdzsárok*, akik Kasmírban, Pandzsábben és Radzsasztánban élnek, lélekszámuk harmincmillióra tehető.

- Ezek hol helyezkednek el az indiai népcsoportok rangsorában?

- Főleg a második, a ksatrija, azaz a harcos rádzsput kaszthoz tartoznak, ők adják a maharadzákat. A Udaipuri maharadzák tudják is magukról, hogy 1500 éves nemzetség tagjai, elődeik közé tartozott a második nagy hun király, Mihirakula. A Nap nemzetségéhez tartozónak, természetvallás-imádónak vallották magukat, táltosaik voltak, egyébként Indiában a népesség fele a Naptól, a másik fele a Holdtól származtatja magát. Ez utóbbi főleg azért érdekes számunkra, mert az *Árpád-sávós* zászló is pont ezt fejezi ki, ami eredetileg nem fehér, hanem ezüst színű volt. Akik tehát ebbe belekötnek, azoknak fogalmuk sincs arról, hogy az a Nap és a Hold jelképe. A parasztság, a földműves állattenyésztők leszármazottai a gurdzsárok. Mindkét kaszt tudja, hogy valahol nyugaton van egy nagy rokon nép, akit ők magyarisztáninak neveznek. Nem használják a nemzetközileg ismert *Hungarian, Hongrois, Ungeresi, Ungarn* kifejezése-